

WZORY PISM PRZYDATNYCH PRZY DOCHODZENIU NALEŻNOŚCI

1. Jak napisać wezwanie do zapłaty?	str. 1	6. Pozew o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym	str. 3
2. Zawezwanie do próby ugodowej	str. 2	7. Ograniczenia przy składaniu pozwów do e-sądu	str. 3
3. Pozew z informacją o mediacji	str. 2	8. Jak uzyskać klauzulę wykonalności?	str. 4
4. Ustalenie wartości przedmiotu sporu	str. 2	9. Czy przed egzekucją trzeba wysłać wezwanie do zapłaty?	str. 4
5. Kiedy należy złożyć pozew na urzędowym formularzu?	str. 2	10. Co należy zamieścić we wniosku do komornika?	str. 4

1. Jak napisać wezwanie do zapłaty?

Wezwanie do zapłaty oraz nota odsetkowa to podstawowe dokumenty sporządzane przez wierzyciela, wobec którego dłużnik nie reguluje należności w terminie. Praktyka w tym zakresie zasadniczo odbiega jednak od wymagań wynikających z obowiązujących przepisów. Nie ma bowiem przepisów zobowiązujących wprost do wysłania wezwania do zapłaty, także nota odsetkowa nie jest potrzebna do naliczania odsetek za opóźnienie. Mając jednak na uwadze regulacje o kosztach postępowania oraz wprowadzone od początku 2016 r. obowiązki w zakresie mediacji, przed skierowaniem sprawy do sądu, warto wysłać do dłużnika wezwanie do zapłaty.

Funkcje wezwania

Wezwanie do zapłaty spełnia kilka funkcji. W pierwszej kolejności służy przypomnieniu dłużnikowi o wymagalności roszczenia (upływie terminu płatności). Jego zadaniem jest także poinformowanie dłużnika o naliczaniu przez wierzyciela odsetek, ewentualnie poinformowanie o rodzaju odsetek naliczanych przez wierzyciela (od 2016 r. obowiązują trzy stawki odsetek: kapitałowe 5%, za opóźnienie 7% oraz za opóźnienie w transakcjach handlowych 9,5% w skali roku). Co ważne, wierzyciel nie ma obowiązku wyliczania w wezwaniu do zapłaty wysokości odsetek, choć w praktyce jest to przydatne i co do zasady, nie zajmuje wiele czasu.

Kalkulator odsetkowy dostępny jest w serwisie www.kalkulatory.gofin.pl.

Zdarza się też, że wierzyciele wysyłają do dłużników noty odsetkowe, w których wyliczają wysokość odsetek z tytułu opóźnienia. Możliwość naliczania odsetek za opóźnienie przez wierzyciela wy-

nika z obowiązujących przepisów i nie wymaga wysyłania dodatkowych pism. Zarówno Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r. poz. 380 ze zm.) w art. 481 § 1, jak i ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 403 ze zm.) w art. 7 ust. 1 i art. 8 ust. 1, są podstawą do dochodzenia odsetek za opóźnienie w przypadku braku zapłaty w terminie.

Wezwanie a koszty

Zazwyczaj wezwanie do zapłaty poprzedza skierowanie sprawy do sądu. To właśnie kwestia ewentualnych kosztów procesu oraz obowiązków w zakresie mediacji powoduje, że wysłanie do dłużnika jednego wezwania do zapłaty jest celowe. Brak wysłania wezwania może mieć dwie konsekwencje. Dłużnik przy pierwszej czynności procesowej może uznać zasadność powództwa i żądać obciążenia powoda kosztami procesu na podstawie art. 101 Kodeksu postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101 ze zm.). Przepis ten stanowi, iż zwrot kosztów należy się pozwanemu, pomimo uwzględnienia powództwa, jeżeli nie dał powodu do wytoczenia sprawy i uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu.

Inne elementy wezwania

Od początku 2016 r. obowiązują regulacje w zakresie wspierania mediacji, skutkiem ich uchwalenia są zmiany w K.p.c. Z treści art. 187 § 1 pkt 3 wynika, iż pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego. Ponadto powinien zawierać informację, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, a w przypadku gdy takich prób nie podjęto, wyjaśnienie przyczyn ich niepodjęcia. Biorąc pod uwagę nowe obowiązki związane z popularyzowaniem mediacji, sporządzając wezwanie

do zapłaty warto zaproponować dłużnikowi podjęcie mediacji lub polubownych metod rozwiązywania sporu.

Praktyka w zakresie wezwań do zapłaty jest bardzo różna i nie ma jednego prawidłowego wzoru wezwania czy elementów, które muszą się w nim znaleźć, pewne elementy są jednak korzystne z punktu widzenia wierzyciela. Dlatego w wezwaniu należy także wskazać dłużnikowi numery zaległych faktur, termin zapłaty, liczony od otrzymania wezwania który umożliwi mu spełnienie świadczenia np. 7 lub 14-dniowy. Dodatkowo warto poinformować o konsekwencjach braku zapłaty w terminie np. w postaci skierowania sprawy do sądu, cesji wierzytelności czy wpisania dłużnika do rejestru wierzytelności.

Opłaty za wezwania

Nie ma przeszkód, aby w umowie z innym przedsiębiorcą ustalić, że w razie wysłania wezwania do zapłaty, zostanie naliczona dłużnikowi opłata za jego wysłanie. Większe obostrzenia dotyczące opłat za wezwania występują w przypadku umów z konsumentami, czyli osobami fizycznymi zawierającymi umowy w celach niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą lub zawodową. Szereg postanowień w umowach z konsumentami pozwalających naliczać takie opłaty zostało uznanych za tzw. niedozwolone klauzule umowne przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie i wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (wpisy w rejestrze nr: 978, 1796, 3853, 4065, 4183, 4394, 4395, 5331). Sąd nie kwestionował samego prawa do naliczenia takiej opłaty. Przyczyną uznania jej za niedozwoloną był brak dokładnego zakreslenia

limitu i częstotliwości wysyłania wezwań. Wątpliwości budziły też opłaty sięgające kilkudziesięciu złotych. Z art. 385¹ Kodeksu cywilnego wynika, że niedozwolone klauzule umowne, czyli postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie, nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Uprawnienie do dochodzenia równowartości 40 euro tytułem rekompensaty za czynności windykacyjne zostało wprowadzone ustawą o terminach zapłaty

w transakcjach handlowych. Część przedsiębiorców i osób fizycznych w dalszym ciągu nie wie jeszcze o konsekwencjach jej wprowadzenia. Zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 ustawy, wierzycielowi w przypadku ziszczenia się określonych przesłanek przysługuje uprawnienie do naliczania równowartości kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez NBP ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne. Jest to zatem sposób na pokrycie kosztów windykacji.

Przykład wezwania do zapłaty

Międzyrzecz, 20 maja 2016 r.

DRIMCAR
Leszek Nowak
ul. Wąska 5
66-300 Międzyrzecz

Pan Andrzej Warski
ul. Lipowa 11
66-300 Międzyrzecz

Wezwanie do zapłaty

W imieniu własnym wzywam do zapłaty kwoty 7.000 zł w terminie 10 dni od otrzymania niniejszego wezwania wraz z dalszymi ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności na rachunek bankowy o numerze: 11-2222-3333-4444-5555-6666-7777.

Podstawą dochodzenia należności jest umowa sprzedaży części samochodowych z dnia 29 kwietnia 2016 r. oraz wystawione na jej podstawie faktury:

- nr 183/2016 na kwotę 5.000 zł,
- nr 184/2016 na kwotę 1.980 zł,
- odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości 20 zł wyliczone na dzień 20 maja 2016 r. oraz dalsze do dnia zapłaty.

Brak zapłaty należności w ww. terminie spowoduje skierowanie pozwu do sądu, co w konsekwencji narazi Pana na dodatkowe koszty.

Jednocześnie spełniając obowiązek ustawowy z art. 187 § 1 pkt 3 K.p.c. informuję, iż w przypadku wątpliwości co do zasadności dochodzonej należności gotowy jestem podjąć próbę mediacji lub innej polubownej metody rozwiązywania sporu.

Niniejsze pismo należy traktować jako wezwanie przedprocesowe.

Leszek Nowak
(podpis)

2. Zawezwanie do próby ugodowej

Prostym i zarazem tanim sposobem na przerwanie biegu terminu przedawnienia jest wystąpienie do sądu z wnioskiem o zawezwanie dłużnika do próby ugodowej. Opłata od takiego wniosku wynosi 40 zł. Efekt w postaci przerwania przedawnienia osiągnie się niezależnie od tego, jak zachowa się dłużnik. Nawet jeśli nie stawi się on w sądzie na posiedzeniu pojednawczym albo stawi się, ale do zawarcia ugody nie dojdzie, to i tak przedawnienie ulegnie przerwaniu.

Jak sporządzić wniosek?

Wniosek o zawezwanie dłużnika do próby ugodowej powinien zawierać:

- oznaczenie sądu, do którego jest kierowany,
- imiona i nazwiska lub nazwę wnioskodawcy i przeciwnika, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników (jeśli zostali ustanowieni),
- oznaczenie rodzaju pisma (należy je zatytułować: „Wniosek o zawezwanie do próby ugodowej”),
- zwięzłe przedstawienie sprawy,
- wskazanie, czego wnioskodawca żąda od dłużnika (określenie roszczenia),
- uzasadnienie wniosku – można w nim uszczegółowić, czego roszczenie dotyczy, z jakiej umowy wynika itp.,
- podpis wnioskodawcy.

Nie ma obowiązku przytaczania we wniosku dowodów i okoliczności faktycznych na poparcie żądań, bo nie jest to pozew. Trzeba pa-

miętać, że obok oryginału wniosku należy do sądu wysłać również jego odpis (np. kserokopię) – sąd doręczy ją dłużnikowi.

Gdzie wysłać wniosek?

Wniosek o zawezwanie do próby ugodowej składa się bez względu na wartość przedmiotu sporu do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania (siedzibę) przeciwnika.

Co się dalej stanie z wnioskiem?

Na skutek prawidłowo wniesionego wniosku sąd wyznaczy posiedzenie pojednawcze, o którego terminie poinformuje obie strony. Jeśli stawią się one w sądzie, będą toczyć się między nimi pertraktacje w celu zawarcia ugody. Nie ma obowiązku jej zawarcia i sąd nie może do tego zmusić stron – wszystko zależy od ich dobrej woli. W razie osiągnięcia kompromisu treść ugody podlega ocenie sądu. Sąd uzna ugodę za niedopuszczalną, jeżeli jej treść jest niezgodna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Następnie ugoda jest zamieszczana w protokole i podpisywana przez strony. Taka ugoda ma moc wyroku: jeżeli dłużnik nie będzie jej wykonywał, to po nadaniu jej klauzuli wykonalności można sprawę skierować do komornika.

Koszty w razie niestawiennictwa

Niestawienie się na posiedzenie pojednawczym przez osobę,

która zawezwanie złożyła, może wiązać się dla niej z koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów. Jeśli osoba, która zawezwała przeciwnika do próby ugodowej, nie stawi się (osobiście lub przez pełnomocnika) na posiedzenie pojednawcze, to sąd, na żądanie przeciwnika, nałoży na wzywającego obowiązek zwrotu kosztów wywołanych próbą ugodową (art. 186 § 1 K.p.c.). Chodzi tu przede wszystkim o zwrot kosztów zastępstwa procesowego strony reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego.

Dlatego nawet jeśli zawezwanie do próby ugodowej jest składane tylko w celu przerwania przedawnienia i z góry wiadomo, że na ugodę nie ma szans, warto osobiście lub przez pełnomocnika stawić się na posiedzeniu pojednawczym.

Jeżeli na posiedzeniu pojednawczym bez usprawiedliwienia nie stawi się przeciwnik (zawezwany do próby ugodowej), to koszty wywołane próbą ugodową (przede wszystkim opłata od wniosku w wysokości 40 zł i koszty zastępstwa procesowego) zostaną uwzględnione wtedy, gdy wzywający złoży w tej sprawie pozew do sądu. W orzeczeniu kończącym postępowanie (np. wyroku) sąd uwzględni te koszty.

Kiedy złożyć wniosek o zawezwanie dłużnika do próby ugodowej?

Ten sposób niedopuszczenia do przedawnienia warto zasto-

sować wtedy, gdy przedawnienie jest już bliskie, a wierzyciel nie chce wytaczać powództwa, choćby ze względu na koszty z tym

związane. Nie wszyscy spełniają bowiem warunki do uzyskania w sądzie nakazu zapłaty za darmo.

Sieradz, 12 maja 2016 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu
I Wydział Cywilny

Wnioskodawca:
AAA Sp. z o.o. z siedzibą w Sieradzu
ul. Nowa 2 KRS: 2222222

Zawezwany:
XYZ Sp. z o.o. w Toruniu
ul. Kopernika 11 KRS: 0123456

Wartość przedmiotu sporu: 6.200 zł

Wniosek o zawezwanie do próby ugodowej

W imieniu Wnioskodawcy wnoszę o:
1) Zawezwanie do próby ugodowej XYZ Sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu w sprawie o zapłatę na rzecz Wnioskodawcy kwoty 6.200 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie od dnia 8 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty tytułem należności z umowy sprzedaży towaru handlowego objętego fakturą nr 345/2015 z dnia 29 grudnia 2015 r. wystawioną przez Wnioskodawcę.
2) Wyznaczenie posiedzenia w celu zawarcia ugody.

Uzasadnienie

Wnioskodawca sprzedał Zawezwanemu towar handlowy objęty fakturą nr 345/2015 z dnia 29 grudnia 2015 r. z terminem zapłaty na dzień 7 stycznia 2016 r. Pomimo upływu terminu Zawezwany do dnia dzisiejszego nie zapłacił ceny sprzedaży.

Sylwester Nowak
(prezes zarządu)

Załączniki:
1. Odpis z KRS Wnioskodawcy.
2. Potwierdzenie uiszczenia opłaty sądowej od wniosku – 40 zł.
3. Faktura nr 345/2015.
4. Odpis wniosku.

3. Pozew z informacją o mediacji

W naszym przedsiębiorstwie sami zajmujemy się dochodzeniem należności na etapie przedsądowym. Jeden z pracowników poinformował nas, że teraz przed skierowaniem sprawy do sądu musimy skorzystać z obowiązkowej mediacji. Czy istnieje taki obowiązek? Jeżeli tak, to jak się z niego prawidłowo wywiązać?

Od początku 2016 r. weszła w życie ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem polubownych metod rozwiązywania sporów (Dz. U. z 2015 r. poz. 1595), która wprowadziła dodatkowe obowiązki związane z mediacją. Jednym z nich jest obowiązkowe zamieszczanie w pozwie informacii czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, a w przypadku, gdy takich prób nie podjęto, wyjaśnienie przyczyn ich niepodjęcia. Obowiązek ten wynika z art. 187 § 1 pkt 3 Kodeksu postępowania cywilnego i powinien być realizowany przez przedsiębiorstwo Czytelników.

Jeżeli zatem strony nie skorzystały z mediacji lub innych polubownych metod rozwiąza-

nia sporu, należy zawrzeć taką informację w pozwie wraz z uzasadnieniem. Aby spełnić wymóg określony w art. 187 § 1 pkt 3 K.p.c., można w wezwaniu przedsądowym (np. do zapłaty) zawrzeć także propozycję skierowania sprawy do mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, np. w sądzie polubownym. W przypadku gdy druga strona nie udzieli odpowiedzi lub nie wyrazi zgody na propozycje złożone w piśmie, spełniony zostanie wymóg ustawowy, o czym należy napisać w treści pozwu. Jeżeli natomiast druga strona wyrazi zgodę na mediację, sprawa faktycznie powinna trafić do mediacji bez udziału sądu i być może uda się wypracować porozumienie.

4. Ustalenie wartości przedmiotu sporu

Mam zamiar pozwać kontrahenta z powodu braku zapłaty należności. W pozwie muszę podać wartość przedmiotu sporu. Czy musi być to dokładne wyliczenie, czy mogę wskazać wysokość w przybliżeniu?

Wartość przedmiotu sporu powinna zostać wyliczona w sposób ustawowy, tzn. z zastosowaniem tych reguł, które są wskazane w przepisach. W sprawach o roszczenie pieniężne, zgłoszone choćby w zamian innego przedmiotu, podana kwota pieniężna stanowi wartość przedmiotu sporu. Wartość przedmiotu sporu powinna zostać oznaczona przez powoda w pozwie.

Czytelnik powinien pamiętać przede wszystkim o tym, że do wartości przedmiotu sporu nie wlicza się odsetek, pożytków i innych kosztów, żądanych obok roszcze-

nia głównego. Z kolei odsetki nie będą traktowane jako dochodzone obok świadczenia głównego, jeżeli nastąpi zmiana ich charakteru, tj. z należności okresowej na kwotę poddaną oprocentowaniu (na kapitał). Wówczas takie odsetki, skapitalizowane w znaczeniu prawnym, należy doliczyć do wartości przedmiotu sporu. Tak więc, że nie jest zgodne z prawem ustalanie wartości przedmiotu sporu w przybliżeniu.

W sytuacji gdy kwota podana przez powoda w pozwie może nie odpowiadać rzeczywistej wartości przedmiotu sporu, sąd może na

posiedzeniu niejawnym przeprowadzić postępowanie sprawdzające i zarządzić w tym celu dochodzenie. Po doręczeniu pozwu pozwanemu sprawdzenie wartości przedmiotu sporu będzie mogło nastąpić jedynie na wyraźne żądanie (zarzut) pozwanego, zgłoszony zanim jeszcze dojdzie do wdania się w spór co do istoty sprawy. Wartość przedmiotu sporu może być sprawdzana tylko jeden raz. Może się okazać, że wyższa wartość przedmiotu sporu wpływa na właściwość sądu. W takim przypadku sąd przekaże sprawę do tego sądu, który jest właściwy.

5. Kiedy należy złożyć pozew na urzędowym formularzu?

Zatrudniiliśmy w firmie dodatkową osobę, która ma pomagać składać pozwy o zapłatę drobnych kwot. Nasze roszczenia wynikają ze sprzedaży towarów. Czy do napisania pozwu musimy obowiązkowo wykorzystać urzędowy formularz?

Do sporządzenia pozwu można, a niekiedy należy wykorzystać urzędowy formularz. Pozew trzeba obowiązkowo sporządzić na formularzu w sprawach o:

- 1) roszczenia wynikające z umów, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza 10.000 zł,
- 2) roszczenia wynikające z rękojmi, gwarancji jakości lub z niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową sprzedaży konsumenckiej, jeżeli wartość przedmiotu umowy nie przekracza 10.000 zł,
- 3) zapłatę czynszu najmu lokali mieszkalnych i opłat obciążających najemcę oraz opłat z tytułu korzystania z lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej, bez względu na wartość przedmiotu sporu.

Ponadto formularz ten jest obowiązkowy bez względu na wartość przedmiotu sporu, gdy powód, będący usługodawcą lub sprzedawcą, dochodzi roszczeń wynikających z umów o:

- świadczenie usług pocztowych i telekomunikacyjnych,
- przewóz osób i bagażu w komunikacji masowej,
- dostarczanie energii elektrycznej, gazu i oleju opałowego,

- dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków,
- wywóz nieczystości,
- dostarczanie energii cieplnej.

Jeżeli zatem pozwy mają dotyczyć roszczeń z umów, a kwota dochodzonego roszczenia nie przekracza 10.000 zł, zasadne będzie złożenie pozwu na urzędowym formularzu.

Należy pamiętać, iż w zakresie pozwu na urzędowym formularzu obowiązują pozostałe obowiązki ciążące na powodzie, m.in. obowiązek złożenia odpisów pozwu dla stron czy obowiązek opłacenia pozwu.

Przykład poinformowania dłużnika o możliwości podjęcia mediacji lub innych form polubownego rozwiązania sporu:

„Jeżeli kwestionuje Pan/Państwo roszczenia wynikające z faktury/rachunków nr, wzywamy do podjęcia w ww. terminie mediacji bądź rozmów umożliwiających polubowne zakończenie sporu”.

Przykład zamieszczonej w pozwie informacji o niepodjęciu przez strony próby mediacji lub innych polubownych metod rozwiązywania sporów i wyjaśnieniu przyczyn ich niepodjęcia:

„Powód informuje także, iż w wezwaniu do zapłaty z dnia.... zawiadomił pozwanego o możliwości podjęcia mediacji lub rozmów w przedmiocie polubownego zakończenia sporu. Pozwany nie odpowiedział jednak na wezwanie, nie ustosunkował się także do propozycji polubownego zakończenia sporu”.

6. Pozew o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym

Najkorzystniejszym sposobem dochodzenia roszczeń w sądzie jest skorzystanie z postępowania nakazowego. Postępowanie nakazowe jest:

- tanie – powód musi zapłacić tylko 1/4 opłaty sądowej od pozwu.
- szybkie – sąd wydaje nakaz na posiedzeniu niejawnym, bez przeprowadzenia rozprawy, na podstawie dołączonych do pozwu dokumentów; wydając nakaz zapłaty sąd orzeka, że pozwany ma w ciągu dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu zaspokoić roszczenie w całości wraz z kosztami albo wnieść w tym terminie zarzuty.

Postępowanie nakazowe zniechęca też dłużnika do przeciągania postępowania i zaskarzania nakazu. Jeżeli dłużnik nie zgadza się z treścią nakazu i chce wnieść od niego zarzuty, to musi sporo zainwestować – żeby sąd rozpatrzył jego zarzuty, pozwany ma obowiązek zapłacić brakujące 3/4 opłaty sądowej. Duża część dłużników nie decyduje się więc na taki krok.

Nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z chwilą wydania stanowi tytuł zabezpieczenia, wykonalny bez nadawania mu klauzuli wykonalności. Powód może szybko uzyskać zabezpieczenie swoich roszczeń, nie musi wtedy martwić się, że pozwany zaskarży nakaz, sprawa się przeciągnie, a do jej zakończenia nie będzie już majątku, z którego można by prowadzić egzekucję.

Ponadto nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany na podstawie weksla, warrantu, rewersu lub czeku staje się natychmiast wykonalny po upływie terminu do zaspokojenia roszczenia. Nawet, jeśli pozwany będzie taki nakaz zaskarżał, to i tak komornik może prowadzić w tym samym czasie egzekucję z jego majątku.

Aby skorzystać z postępowania nakazowego, trzeba spełnić następujące warunki:

- 1) żądać w pozwie zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej albo świadczenia rzeczy zamiennych (np. 2 ton węgla),
- 2) w pozwie wyraźnie zażądać rozpoznania sprawy w postępowaniu nakazowym,
- 3) dysponować jednym z wymienionych w art. 485 § 1 K.p.c. dokumentów potwierdzających istnienie zobowiązania; jeżeli dokumentów tych nie ma, sąd nie rozpatrzy sprawy w postępowaniu nakazowym.

Te dokumenty, to zgodnie z art. 485 K.p.c.:

- 1) dokument urzędowy,

- 2) zaakceptowany przez dłużnika rachunek,
- 3) wezwanie dłużnika do zapłaty i pisemne oświadczenie dłużnika o uznaniu długu,

- 4) zaakceptowane przez dłużnika żądanie zapłaty, zwrócone przez bank i niezapłacone z powodu braku środków na rachunku bankowym.

Sąd wydaje również nakaz zapłaty przeciwko zobowiązanemu z weksla, czeku, warrantu lub rewersu należycie wypełnionego, których prawdziwość i treść nie nasuwają wątpliwości.

Sąd wydaje nakaz zapłaty na podstawie dołączonej do pozwu umowy, dowodu spełnienia wzajemnego świadczenia niepieniężnego oraz dowodu doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, jeżeli powód dochodzi należności zapłaty świadczenia pieniężnego lub odsetek w transakcjach handlowych określonych w ustawie o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

Sąd może wydać nakaz zapłaty, jeżeli bank dochodzi roszczenia na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych podpisanego przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku i opatrzonego pieczęcią banku oraz dowodu doręczenia dłużnikowi pisemnego wezwania do zapłaty.

W praktyce dla przedsiębiorców największe znaczenie mają:

- 1) rachunki zaakceptowane przez dłużnika,
- 2) wezwanie dłużnika do zapłaty i pisemne oświadczenie dłużnika o uznaniu długu,
- 3) weksle.

Dokumenty te w przypadku postępowania nakazowego trzeba złożyć w oryginale. Dopuszczalne jest dołączenie ich odpisów (z wyjątkiem weksli, które zawsze należy złożyć w oryginale), jeżeli ich zgodność z oryginałem jest poświadczona przez notariusza. Może je poświadczyć za zgodność również adwokat, radca prawny lub rzecznik patentowy, ale tylko ten, który jednocześnie reprezentuje przedsiębiorcę w tej konkretnej sprawie. Dla przedsiębiorców, którzy nie chcą wysłać do sądu oryginałów dokumentów, a nie reprezentuje ich adwokat czy radca prawny, jest to niewątpliwie utrudnienie. Pozostaje wizyta u notariusza w celu ich potwierdzenia za zgodność z oryginałem, co oczywiście kosztuje.

Nie można zapomnieć o dołączeniu odpisu pozwu i załączników dla pozwanego (może to być zwykła kserokopia).

Przykład pozwu w postępowaniu nakazowym

Kielce, 30 maja 2016 r.

Sąd Rejonowy w Kielcach
Wydział Gospodarczy

Powód: Janusz Wolski
ul. Rynek 1, 25-025 Kielce
prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą PHU Wolbud
NIP: 599-123-45-67

Pozwany: Jarosław Nowaczyk
ul. Długa 1, 25-025 Kielce
prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą PHU ZBRIK w Kielcach
NIP: 599-987-65-43

Wartość przedmiotu sporu: 9.000 zł

Pozew o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym

Wnoszę o:

1. orzeczenie nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym, aby pozwany zapłacił powodowi kwotę 9.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie od dnia 6 maja 2016 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu zapłaty albo wniósł w tym terminie zarzuty.
- W przypadku wniesienia zarzutów wnoszę o:
2. utrzymanie nakazu zapłaty w mocy,
3. przeprowadzenie rozprawy także pod nieobecność powoda.

Uzasadnienie

Powód i pozwany prowadzą działalność gospodarczą. Pozwany w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zakupił u powoda w dniu 29 kwietnia 2016 r. materiały budowlane za kwotę 9.000 zł. Zapłata za wydany pozwanemu towar miała nastąpić do 5 maja 2016 r. Powód wystawił pozwanemu fakturę nr 111/2016 z dnia 29 kwietnia 2016 r. Towar został odebrany przez Pana Piotra Nowaka, pracownika pozwanego, w dniu 29 kwietnia 2016 r.

Dowody:

- faktura nr 111/2016 z dnia 29 kwietnia 2016 r.,
- potwierdzenie odbioru towaru,
- w razie zaprzeczenia przez pozwanego faktowi odebrania towaru przez Pana Piotra Nowaka lub działania Pana Piotra Nowaka w imieniu pozwanego – przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka Pana Zbigniewa Chudego, zawiadomienie na adres: ul. Szara 16, 25-025 Kielce oraz dowód z przesłuchania stron.

Ponieważ pozwany w terminie określonym w umowie nie zapłacił powodowi za zakupiony towar, powód skierował do niego w dniu 10 maja 2016 r. wezwanie do zapłaty.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 10 maja 2016 r. wraz z dowodem nadania listem poleconym.

W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty pozwany podpisał i odesłał powodowi „Deklarację uznania długu”, w której uznał roszczenie powoda, nie zapłacił jednak żadnej należności.

Dowód:

- pismo – deklaracja uznania długu – podpisana przez pozwanego.

Obok roszczenia głównego powód dochodzi od pozwanego zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie od dnia 6 maja 2016 r., to jest od dnia następującego po dniu płatności określonym w umowie – do dnia zapłaty. Podstawą prawną żądania odsetek jest przepis art. 481 Kodeksu cywilnego.

Właściwość miejscowa Sądu Rejonowego w Kielcach uzasadniona jest treścią art. 30 K.p.c., gdyż Sąd Rejonowy w Kielcach jest sądem właściwym dla pozwanego.

Mając na uwadze powyższe, niniejszy pozew jest uzasadniony.

Janusz Wolski
(podpis)

Załączniki:

1. Zaświadczenie z ewidencji działalności gospodarczej dla powoda.
2. Wypis z ewidencji działalności gospodarczej dla pozwanego.
3. Wezwanie do zapłaty.
4. Dowód nadania wezwania do zapłaty listem poleconym.
5. Deklaracja uznania długu.
6. Faktura nr 111/2016.
7. Pismo – potwierdzenie odbioru towaru.
8. Odpis pozwu i załączników.
9. Dowód uiszczenia opłaty sądowej.

7. Ograniczenia przy składaniu pozwów do e-sądu

Kilku kontrahentów ma wobec nas zaległe należności. Są one sprzed ponad roku. Czy możemy w odniesieniu do nich skorzystać z e-sądu i złożyć pozwu o zapłatę przez internet? Czy musimy mieć do tego numer PESEL dłużnika?

Nie ma przeszkód, by pozwu złożyć do e-sądu. Pozew o wydanie nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym można złożyć w sprawach, w których roszczenia stały się wymagalne w okresie trzech lat przed wniesieniem pozwu. Warunek ten jest spełniony, skoro należności są sprzed roku. Omawiane ograniczenie zostało wprowadzone, bo e-sąd był na dużą skalę wykorzy-

stywany do uzyskiwania nakazów zapłaty w odniesieniu do starych, często przedawnionych już długów.

W przypadku składania pozwu przeciw osobie fizycznej, niezbędne jest podanie numeru PESEL lub NIP pozwanego. Ma to na celu jednoznaczna weryfikację pozwanego. Wynika to z art. 505³² § 2 pkt 1 Kodeksu postępowania cywilnego. Jeśli pozwany nie jest osobą

fizyczną, należy podać numer KRS lub NIP. Z ustaleniem numeru KRS lub NIP nie powinno być problemu. Wystarczy skorzystać z ogólnodostępnych wyszukiwarek Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą) lub KRS (dla spółek i innych podmiotów wpisanych do KRS). Bardziej czasochłonne jest ustalenie numeru

PESEL osoby fizycznej, który będzie potrzebny do złożenia pozwu do e-sądu, gdy powód nie ma NIP dłużnika (bo np. dłużnik nie prowadzi działalności gospodarczej).

Wniosek o udostępnienie numeru PESEL należy w pierwszej kolejności kierować do organu gminy. Dłużej trwa ustalanie tego numeru za pomocą Centrum Personalizacji Dokumentów MSW. Składając wniosek o udostępnienie numeru PESEL, trzeba wykazać interes prawny w jego uzyskaniu.

W związku z koniecznością podawania numeru PESEL w pozwie,

warto zadbać o jego ustalenie już na etapie zawierania umowy. Ułatwi to i znacznie przyspieszy późniejsze odzyskiwanie należności na drodze sądowej.

Jeśli powód wskaże w pozwie nieprawidłowy NIP, PESEL lub KRS, sąd może wymierzyć za to grzywnę. Sąd może skazać na grzywnę powoda, jego przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika, który w złej wierze lub wskutek niezachowania należytej staranności oznaczył nieprawidłowo dane dotyczące tych numerów.

8. Jak uzyskać klauzulę wykonalności?

Część spraw o zapłatę zaległych należności, jeżeli dłużnik nie podejmuje obrony sprowadza się jedynie do wysłania wezwania do zapłaty, złożenia pozwu i skierowania sprawy do komornika po uprawomocnieniu się nakazu. Warunkiem wszczęcia egzekucji jest jednak uzyskanie klauzuli wykonalności. Komornik odmówi bowiem wszczęcia egzekucji, jeżeli nie otrzyma oryginału wyroku (nakazu zapłaty) z klauzulą wykonalności. Aby uzyskać klauzulę, należy złożyć w sądzie stosowny wniosek.

Prawomocność tytułu

Otrzymanie z sądu nakazu zapłaty nie jest wystarczające do wszczęcia egzekucji komorniczej z majątku dłużnika. Najpierw trzeba poczekać, aż nakaz zapłaty się uprawomocni. Nastąpi to, gdy pozwany w terminie dwóch tygodni od jego otrzymania wraz z odpisem pozwu nie zaskarży nakazu (nie wniesie sprzeciwu od nakazu w postępowaniu upominawczym albo zarzutów od nakazu w postępowaniu nakazowym). W razie zaskarżenia nakazu sprawa trafi na rozprawę.

Jeśli nakaz jest już prawomocny (można to ustalić telefonicznie w sądzie), a dłużnik nadal nie zapłacił i konieczne jest oddanie sprawy do komornika, najpierw należy uzyskać sądową klauzulę wykonalności na nakaz zapłaty. Klauzula wykonalności to oficjalne stwierdzenie przez sąd, że tytuł egzekucyjny (np. wyrok, nakaz zapłaty, bankowy tytuł egzekucyjny, akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji) może być podstawą wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Ma ona formę pieczęci przystawianej na nakazie zapłaty. Nadaje ją sąd, który wydał nakaz.

Wniosek o nadanie klauzuli

Sądy nie nadają nakazom zapłaty klauzuli wykonalności

z własnej inicjatywy – potrzebny jest w tym celu wniosek powoda. Od tej zasady jest jeden wyjątek. Dotyczy on nakazów wydanych przez e-sąd w tzw. elektronicznym postępowaniu upominawczym. Takim nakazom klauzula jest nadawana z urzędu, w formie elektronicznej i w takiej samej formie przesyłana powodowi. Może on wówczas również w formie elektronicznej przesłać taki nakaz zapłaty z klauzulą komornikowi.

Za złożenie wniosku o nadanie nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności przeciw dłużnikowi nie ma dodatkowej opłaty, jeśli do wniosku dołączy się otrzymany wcześniej w sądzie odpis nakazu zapłaty. W takim przypadku klauzula zostanie zamieszczona na tym odpisie. W przeciwnym razie sąd będzie musiał wydać z akt kolejny odpis nakazu zapłaty i wezwie do uiszczenia z tego tytułu 6 zł za każdą rozpoczętą stronicę wydawanego dokumentu.

Opłaty pojawiają się natomiast w razie składania wniosku o nadanie klauzuli wykonalności na inne podmioty niż sam dłużnik. Za nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika trzeba zapłacić 50 zł. Tyle samo wynosi opłata za nadanie klauzuli wykonalności przeciwko współnikowi ponoszącemu odpowiedzialność bez ograniczenia całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki. Chodzi tu o przypadek, gdy np. nakaz zapłaty uzyskano przeciwko spółce jawnej, egzekucja z jej majątku okazała się bezskuteczna i wnosi się o nadanie klauzuli przeciwko współnikowi tej spółki w celu prowadzenia egzekucji z jego prywatnego majątku.

Po uzyskaniu klauzuli wykonalności można kierować sprawę do komornika.

9. Czy przed egzekucją trzeba wysłać wezwanie do zapłaty?

Wysyłamy dłużnikom wezwania do zapłaty, a następnie kierujemy sprawę do sądu. Po uzyskaniu nakazu zapłaty, lecz przed skierowaniem sprawy do komornika ponownie wzywamy dłużników do zapłaty. Jednak wydłuża to okres odzyskiwania należności. Czy mogą nas spotkać jakieś negatywne konsekwencje w przypadku pominięcia wezwania dłużnika do zapłaty przed wszczęciem egzekucji?

Wysyłanie tzw. przedegzekucyjnych wezwań do zapłaty nie jest obowiązkiem strony, w nielicznych sytuacjach brak wezwania może jednak negatywnie przełożyć się na koszty postępowania.

Zasady prowadzenia postępowania egzekucyjnego wynikają z Kodeksu postępowania cywilnego. Podstawą wszczęcia egzekucji jest wniosek egzekucyjny. Przepisy K.p.c. dotyczące wszczęcia egzekucji (art. 796 K.p.c. i następne) nie nakładają na wierzyciela obowiązku dołączania do wniosku egzekucyjnego wezwania do zapłaty. W praktyce rozwiązanie to także nie jest stosowane. Najczęściej wysłanie wezwania do zapłaty przed wszczęciem egzekucji ma na celu zmobilizowanie dłużnika

do zapłaty, co umotywowane jest wszczęciem egzekucji w przypadku braku doborowolnego spełnienia świadczenia.

Po uzyskaniu tytułu wykonawczego, który z reguły ma postać nakazu zapłaty lub wyroku sądu zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, wierzyciel może niezwłocznie i bez podejmowania jakichkolwiek dodatkowych czynności skierować sprawę do komornika. Jedynym przypadkiem niezasadnego złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji jest sytuacja, gdy dłużnik uiszczył już zaległą należność (np. po uprawomocnieniu się wyroku). W takiej sytuacji, ponieważ wszczęcie egzekucji jest niecelowe, wierzyciel zostanie obciążony jej kosztami. Zgodnie

bowiem z art. 49 ust. 4 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2015 r. poz. 790 ze zm.), w przypadku niecelowego wszczęcia egzekucji opłaty związane z wszczęciem postępowania egzekucyjnego (o których mowa w art. 49 ust. 1 i art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach) uiszcza wierzyciel.

Czytelnicy nie mają zatem obowiązku wysyłania przedegzekucyjnych wezwań do zapłaty, a ich brak nie naraża Czytelników na negatywne konsekwencje. Należy jednak pamiętać, aby przed wszczęciem egzekucji sprawdzić, czy dłużnik nie uiszczył należności dobrowolnie, aby nie narazić się na obciążenie kosztami egzekucji.

10. Co należy zamieścić we wniosku do komornika?

Do tej pory korzystaliśmy z usług firmy windykacyjnej. Obecnie chcielibyśmy spróbować sami kierować sprawę do komornika. Jakie dane należy zamieścić we wniosku o wszczęcie egzekucji?

Do wniosku do komornika należy dołączyć oryginał tytułu wykonawczego. W zdecydowanej większości przypadków najpierw należy złożyć w sądzie pozew o zapłatę i poczekać, aż sąd wyda tytuł egzekucyjny, czyli nakaz zapłaty albo wyrok. Następnie należy oczekiwać, aż orzeczenie sądowe się uprawomocni. Kolejnym krokiem jest złożenie w sądzie wniosku o nadanie wyrokowi lub nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności. Tytuł egzekucyjny z klauzulą wykonalności to tzw. tytuł wykonawczy. Po przejściu powyższych etapów pozostaje wybranie komornika, sporządzenie wniosku o wszczęcie egzekucji, dołączenie do niego tytułu wykonawczego i wysłanie tych dokumentów do komornika.

Wierzyciel może w jednym wniosku wskazać kilka sposobów egzekucji przeciwko temu samemu dłużnikowi (np. z wynagrodzenia za pracę, rachunków bankowych, rzeczy ruchomych, nieruchomości, wierzitelności).

Wierzyciel może wybrać dowolnego komornika. Jedyne ograniczenie dotyczy egzekucji z nieruchomości – musi ją prowadzić ten komornik, w którego rewirze nieruchomość jest położona. Rewirem jest obszar właściwości sądu rejonowego.

Dokonując wyboru komornika, wierzyciel powinien złożyć wraz z wnioskiem o wszczęcie egzekucji oświadczenie na piśmie, że korzysta z prawa wyboru komornika. Komornik wybrany przez wierzyciela nie może odmówić wszczęcia egzekucji, jeżeli byłaby ona prowadzona w obszarze właściwości sądu apelacyjnego obejmującego jego rewir. Może się też okazać, że wybrany przez wierzyciela komornik odmówi wszczęcia egzekucji – jeżeli w zakresie prowadzonych przez niego egzekucji zaległość przekracza sześć miesięcy.

W praktyce najlepiej jest skierować wniosek egzekucyjny do komornika, który już prowadzi egzekucję przeciwko dłużnikowi. Jeśli bowiem okaże się, że nastąpił tzw. zbieg egzekucji (np. drugi ko-

ornik zajmie wynagrodzenie za pracę dłużnika, wcześniej zajęte przez innego komornika sądowego), to komornicy muszą sobie przekazać sprawy. Regułą jest przy tym, że dalszą egzekucję powinien prowadzić w obu sprawach komornik z właściwego rewiru (w którym to rewirze dłużnik ma miejsce zamieszkania albo siedzibę).

W razie wyboru komornika spoza rewiru pojawiają się dla wierzyciela dodatkowe koszty. W przypadku podejmowania przez komornika wybranego przez wierzyciela czynności poza swoim rewirem komornicznym, wierzyciela obciążają związane z tym wydatki – nie można nimi obciążyć następnie dłużnika.

Przykład wniosku o wszczęcie egzekucji

Kalisz, 30 maja 2016 r.

Pan Andrzej Brończyk
Komornik Sądowy
Przy Sądzie Rejonowym
w Kaliszu

Wierzyciel: Andrzej Kaliski
ul. Nowa 1, 62-800 Kalisz
NIP: 599-929-55-66

Dłużnik: Wojciech Dłużny
ul. Zielona 2, 62-800 Kalisz
NIP: 599-888-22-44

Wniosek o wszczęcie egzekucji

W celu wyegzekwowania od dłużnika należności wynikających z wyroku z dnia 4 maja 2016 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Kaliszu, w sprawie o sygnaturze akt I C 88/16 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, niniejszym wnoszę o wszczęcie egzekucji z następujących składników majątku dłużnika:

- rzeczy ruchomych znajdujących się w miejscu zamieszkania dłużnika oraz w miejscu wykonywania przez niego działalności gospodarczej poprzez ich zajęcie oraz sprzedaż w drodze licytacji,
- rachunków bankowych dłużnika, w tym rachunku nr 11-0000-3333-4444-5555-6666-7777 prowadzonego w Banku Komercyjnym Oddział w Kaliszu,
- wynagrodzenia za pracę dłużnika,
- innych wierzytelności i innych praw majątkowych dłużnika,
- nieruchomości dłużnika.

Ponadto wnoszę o obciążenie dłużnika kosztami postępowania egzekucyjnego oraz o doręczenie wierzycielowi odpisów protokołów dokonanych czynności egzekucyjnych.

Wyegzekwowane od dłużnika kwoty proszę wpłacać na rachunek bankowy wierzyciela: Bank Komercyjny w Kaliszu nr konta: 10-2222-3333-4444-5555-6666-8888.

Podaję znane wierzycielowi informacje o dłużniku i jego majątku: PESEL dłużnika: 55011209876
NIP dłużnika: 599-888-22-44
Adres prowadzenia działalności gospodarczej przez dłużnika: Kalisz, ul. Zielona 2.

Andrzej Kaliski
(podpis)

Załącznik:
Tytuł wykonawczy.

Przykład wniosku o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty

Świebodzin, 30 maja 2016 r.

Sąd Rejonowy w Świebodzinie
I Wydział Cywilny

Powód: Jan Bońko
ul. Słoneczna 11, 66-200 Świebodzin
NIP: 599-123-55-11

Pozwany: Olaf Wąsik
ul. Ciemna 4, 66-200 Świebodzin
NIP: 599-999-85-01

Sygn. akt: I C 85/16

Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty

Działając w imieniu własnym wnoszę o:

- nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 13 kwietnia 2016 r. wydanemu przez Sąd Rejonowy w Świebodzinie, Wydział I Cywilny (sygn. akt I C 85/16),
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania klauzulowego według norm przepisanych,
- doręczenie powodowi załączonego nakazu zapłaty wraz z klauzulą wykonalności.

Jan Bońko
(podpis)

Załącznik:
Oryginał nakazu zapłaty.